

Príhovor starostu obce

Vážení spoluobčania, čitatelia obľúbeného Rakárika,

dovoľte mi, aby som Vás prostredníctvom dnešného vydania informoval o činnosti našej obce v tomto roku. Pri realizácii akcií sa vychádzalo zo schváleného rozpočtu v roku 2012 a reálnych možností financovania. V prvej časti sa budem venovať tým akciám, ktoré sa nám už podarilo splniť. V objekte kultúrneho domu sa pokračovalo v oprave vnútorných priestorov a od februára máme k dispozícii novú kuchyňu i s moderným vybavením. Stavebné práce zabezpečila firma Bačík. Staré zariadenie sály - drevené lavice a stoly sme nahradili novými stohovateľnými stoličkami v počte 150 kusov a teraz v septembri sme zakúpili 30 kusov skladacích stolov s transportným vozikom. Osobne ma teší, že oslavy storočnice divadla v našej obci, pripravované na mesiac október, prebehnú vo vynovených priestoroch a s novým zariadením. Samozrejme reprezentačné priestory určite sprijemnia všetkým našim občanom ich posedenia, či už ide o stretnutia spoločenských organizácií, oslavy životných jubileí, či svadby. Hovorí sa, že ťažko je niečo nové vybudovať, ale ešte ťažšie to udržať. Prvým krokom k tomu, aby vynovené priestory v kultúrnom dome vydržali čím najdlhšie, bolo zrušenie komerčných zábav. Ďalším krokom je prijatie Prevádzkového poriadku v KD od mája tohto roku, v ktorom sú uvedené presné pokyny k odovzdaniu a prevzatíu priestorov. Schválený prevádzkový poriadok je na stránke obce www.obecmedzibrod.sk. Okrem bežných prekážok sme museli tohto roku reagovať i na nástrahy „matky prírody“. Stupňujúce sa výkyvy a extrémny počasie zaznamenávame čoraz častejšie i v našej obci. Striedanie plusových a minusových teplôt počas dňa v zimných mesiacoch viedli k zvýšeným nárokom na údržbu a zhor-

šenému stavu komunikácií po zime v podobe jám a výtlkov. Veterná smršť v mesiaci marec nám pred očami „uchmatla“ počas Tajovského divadelných dní celú strechu z požiarnej zbrojnice a môžeme ďakovať snád' len svätému Floriánovi, že okrem majetkovej ujmy sa nič vážnejšie nestalo. K poškodeniu striech došlo u viacerých stavieb v našej obci. Všetky objekty patriace pod správu obce máme riadne poistené, takže uhradenie tejto škody nám financovala poisťovňa Kooperativa. Operatívnym prístupom zamestnancov firmy

Lamper, s.r.o. bola požiarňa zbrojnica zakrátko prekrytá novou strechou. Dažďové prietrže už vylakali občanov našej obce na miestach, kde pred rokmi k takémuto stavu nedochádzalo. Týka sa to napr. novopostavených rodinných domov v IBV Dúbrava, ulíc Niva, Borovčina, Nová, Pri ihrisku. Dnes nehrozí povodňami len rieka Hron, dažďové prietrže môžu narobiť škodu v ktoromkoľvek kúte Slovenska, kdekoľvek v našej obci. Preto na tento stav musíme byť dopredu pripravení.

Pokračovanie na ďalšej strane...

Taká tu ešte nebola...

Tretia júlová sobota patrila už tradične v Medzibrode oslavám prijatia Deklarácie o zvrchovanosti Slovenskej republiky. 21. ročník sa niesol v znamení bohatého programu už od ráňajších hodín. Kým sa varil chutný guláš a stavala sa vatra zvrchovanosti, naši hasiči súperili v okrkových hasičských pretekoch o čo najlepšie umiestnenie. S plným nasadením a obdivuhodným výkonom obsadili ako ináč - 1. miesto, čím dokázali pripravenosť našich členov DHZ. Veď doma sa neprehráva, presvedčili nás i naši futbalisti a popoludní si zmerali sily so štvrtoligovou Revúcou. Výsledok v priateľských zápasoch nie je dôležitý, ale výhra 4:0 teší. Po futbalovom stretnutí už prišla na rad muzika. Najprv návštevníkov rozospievala ľudová hudba pod vedením Štefana Babjaka a pred večerom si mohli všetci spoločne zanôtiť s domácou ľudovou skupinou Borovô. O 21,00 hod. nasledoval príhovor starostu obce a predsedu krajskej organizácie SNS Štefana Tureka. Na najočakávanejší bod programu - zapalenie vaty sa tešili starší i mladší, no najväčšiu radosť mali deti. Tohtoročná vatra mala niekoľko rekordných prívlastkov a všetci sa zhodli, že taká tu ešte nebola.

Päťmetrovú pyramídu bolo hriechom zapáliť. No nakoniec sme zhrešili a v rozpätí pár minút bola celá pohltená ohnivými jazykmi. Pri horiacej vatre a discozábave sa zabávali návštevníci do neskorého rána. Miestna organizácia Slovenskej národnej strany v Medzibrode sa touto cestou chce poďakovať všetkým účastníkom, ktorí si spoločne prišli pripomenúť jeden z najvýznamnejších slovenských novodobých sviatkov. Zároveň sa ospravedľuje tým občanom, ktorým priebeh narušil nočný kľud.

Pavol Svetlík

Príhovor starostu obce

...dokončenie z predchádzajúcej strany

V jarných mesiacoch pri topení snehu bolo potrebné upraviť koryto stekajúcich vôd z kopcov nad bioplynovou stanicou a túto vodu zvieť do melioračného potrubia. V prvej polovici tohto roka sme stihli položiť i betónové žľaby na odvodnenie ulice Borovčina v dĺžke 80 m. V týchto dňoch prehľbujeme koryto pre odvádzanie povrchových vôd za Mramorlandom, čím by sa malo zabrániť vytápaniu záhrad pri rodinných domoch pri Hlavnej ulici za futbalovým ihriskom. Spolu so stavebnou komisiou sme spoločne riešili odvádzanie povrchových vôd na ulici Niva. Pripravený technický návrh sa budeme snažiť pretaviť do realizácie už v budúcom roku. Ostatné rizikové územia sa technicky riešili v mesiacoch júl a august výstavbou dažďovej kanalizácie v obytnom súbore IBV Dúbrava. Verejnú súťaž pre samotnú realizáciu vyhrala firma Voding plus, s. r. o. Následne sa začne s výstavbou

plynofikácie v IBV, čo určite poteší stavebníkov a majiteľov pozemkov, pretože ide už o poslednú stavbu spomedzi inžinierskych sietí. Verejnú súťaž na plynofikáciu vyhrala firma Stavomontáže inštalácie s. r. o. a s ukončením výstavby sa počíta do konca septembra. Po tomto termíne bude vykonaná provizórna úprava zjazdnosti ciest vysypaním a zhutnením štrkového lôžka v celej časti obytného súboru IBV Dúbrava. Keď už hovoríme o stave ciest, v októbri tohto roka plánujeme s frézovaním a položením nového asfaltového koberca na ulici Pod hôrkami a časti Cintorínskej ulice. Realizáciu bude zabezpečovať firma Skanska SK, a.s., ktorá sa stala víťazom verejnej súťaže. Pokiaľ nenastanú výraznejšie výpadky v dotáciách zo štátnych podielových daní, uvažujeme pred zimnou sezónou

so zakúpením automatického rozmetadla štrku, ktoré skvalitní posyp počas zimnej údržby. O tom, ako sa nám bude dariť zámery naplňovať, budete informo-

vani v ďalšom čísle Rakárika. Dovtedy Vám želim, aby Vás ešte posledné slnečné lúče nabíjali pozitívnou energiou, aby ste si pred zimou dostatočne oddýchlí a načerpali nové sily.

POĎAKOVANIE

Dňa 21.8.2013 došlo v našej obci na Železničnej ulici č. 23 k požiaru neobývaného rodinného domu, ktorý priamo susedí s našim domom. Len rýchlym a obetavým zásahom hasičov z Banskej Bystrice a hlavne členov Dobrovoľného hasičského zboru v Medzibrode, ktorí prišli na miesto ako prví v priebehu pár minút, sa podarilo požiar včas lokalizovať. Rýchlosť a odborný zásah boli základom toho, že požiar len okrajovo poškodil strechu nášho domu a tým sa zabránilo značnej škode na našom majetku. Úprimne sa chcem touto cestou poďakovať všetkým, ktorí pomáhali pri hasení požiaru, osobne hasičom J. Švajčiakovi, P. Jankovičovi, D. Štefančíkovi, J. Murgašovi a A. Huťkovi.

Marta Ottová s rodinou

Spoločenské posedenia, rodinné oslavy

Pri predložení inzerátu 10% zľava na objednané jedlo

varíme pre Vás
Slovenská Lupča
0915 844 856

denné menu,
jedlá na objednávku, pizza

Po partizánskych chodníčkoch 2013

Tento rok na Jána čiže 24.06.2013 sme vytýčili deň, kedy tradične ZO SZPB odmeňuje deti ZŠ v Medzibrode za to, že oslavy oslobodenia obce spríjemňujú svojim krásnym vystúpením.

Ráno bolo po daždi, ale i napriek zlým predpovediam počasia sme to riskli a oplátilo sa. Slniečko sa na nás usmialo a ja som sa vybrala pre deti do ZŠ. Tento rok som ako tému vybrala „Boje v obci Medzibrod“. V triede ma už netrpezlivo čakali deti. Prerозprávala som im snáď najsmutnejšiu udalosť, ktorá sa udiala v našej obci tak, ako mi ju rozprával ujo Bartolomej Hraško. O obesení štyroch partizánov: Jána Droppu, Rudolfa Slosiarika, Ivana Šeršeňa a Jána Záhorského 28. decembra 1944. Bola to zverská pomsta fašistov obyvateľom tejto obce za to, že pomáhali partizánom. Spomenula som i rod. Valentiakovú, ktorá zahynula pri prechode frontu. Malý Marko z tejto rodiny mal len 3 roky. Potom sme si vytýčili trasu, ktorá z dôvodu blata bola tento rok jednoduchšia. Všimla som si, že niektoré mamky už vedia, čo očakávať od partizánov a deťom pribalili gumáky. Naša trasa viedla cestou do Vyvieranice. Pri Kríži sme súťažili v hode lasa na jeleňa. Nebolo to veru jednoduché, ale i napriek tomu 9 detí by bolo dobrými lovcami. Po súťaži sme pokračovali v trase. Pred koncom som rozdelila deti na chlapcov a dievčatá. Nasledovala ďalšia súťaž. Keďže partizáni veľakrát museli mlčať, rozprávali sa gestami. Chlapcom som napísala

vetu „Videl som na lúke jeleňa“ – dievčatá museli podľa ukazovania uhádnuť, čo im chlapci hovoria. Veľa sme sa nasmiali. Dievčatá dostali vetu „O 5 metrov je potok“. Vynašli sa obidve skupinky. Natol'ko sa im to zapáčilo, že som im dala ešte jednu vetu. Slniečko už začalo páliť a my sme dorazili v zdraví do hlavného tábora. Deti si posadali okolo ohniska, pobybaľovali nedojedenú desiatu, pitie, niektoré si urobili z palíc udice a čakali na ďalšie prekvapenie. To dorazilo o 11.00 hod. vo forme policajného auta. Policajti nám porozprávali o ich práci a deti si mohli vyskúšať policajné pomôcky ako obušky, nepriestrelné vesty, prilby atď. Mohli sa v nich odfotiť, či posediť si v policajnom aute. Ja verím, že v budúcnosti v ňom budú sedieť len ako zamestnanci a nie ako zločinci. Nakoniec prišli p. Katka Sládeková a Ľudka Černecká z Ústavu ekológie lesa SAV Zvolen a urobili nám besedu o ekológii. Keďže sa deťom počas týchto akcií bruška úplne vyprázdnila, bol ten správny čas na ochutnanie gulášu. Verím, že im i tento rok chutil. Deň sme ukončili rozdáním darčiekov. Som smutná, že z roka na rok menej firiem poskytuje deťom vecné darčeka do súťaží a preto tým, ktorí miesto tisíc výhovoriek poskytnú i to posledné **VELMI ĎAKUJEME!!!!** Tento rok radosť našim deťom neskazili: Kníhkupectvo Brezno majiteľka p. Ing. Božena Megeršsová, Obecný úrad Medzibrod, KR a OR PZ Banská Bystrica.

Slávka Lenčová

Haruľová show 2013: výsledky

V netradične skorom termíne - už 7. septembra - sa konala tohtoročná súťaž o najlepšiu haruľu: Haruľová show 2013. Skorší „predjarmočný“ termín a krásne slnečné počasie prilákali do Medzibrodu také množstvo ľudí, aké si hádam toto podujatie ešte nepamätá. Zo štrnástich družstiev, ktoré sa do súťaže zapojili, sa podarilo tento rok upiecť najlepšiu haruľu družstvu Mandoliniek (**foto vpravo**). K víťazstvu gratulujeme.

Tomuto všetkému však predchádzala ešte jedna udalosť, a to prezentácia medzibrodскеj harule na farmárskom trhu Pod Bánošom. Za ochotu zúčastniť sa na tomto trhu a piecť tam celý deň medzibrodské národné jedlo patrí veľká vďaka žienkam z Horského dychu (**foto dole**), ktoré to zvládli na jednotku...

-rrr-

Výsledková listina Haruľová show 2013						
spolu body	Názov družstva	čas	vzhľad	trest.b.	chut'	Miesto
70	Mandolinky	12	20	1	39	1.
67	Poľovník a jeho víly	11	19	1	38	2.
66	Poslanecké trio	13	20	2	35	3.
65	Horský dych	14	20	1	32	4.
59	Myjavci	8	15	2	38	5.
54	Profesionáli	9	19	0	26	6.
51	PZ Torysa Medzibrod	7	17	1	28	7.
50	Slniečnice z Podhôrky	10	15	0	25	8.
49	Fešáci	1	17	1	32	9.
48	Žienka domáca	4	19	1	26	10.
46	Prírodný úkaz	5	14	1	28	11.
45	A je to	2	16	0	27	12.
42	Svetová zmes	6	15	0	21	13.
39	School Angels	3	20	2	18	14.

100 rokov ochotníckeho

Medzibrodskí divadelní ochotníci dotiahli svoju záľubu tento rok ku krásnemu stému výročiu svojej činnosti. Prvou nacvičenou hrou predvedenou Na kole bola hra Hora volá v réžii vdp. Melichera. To, čo v roku 1913 pán farár začal, obyvateľov skutočne oslovilo, nadchlo. Rady ochotníkov sa rokmi rozširovali a diváci u nás ako aj v blízkom okolí mohli vidieť stovky predstavení. Poprosila som preto pri tejto príležitosti hercov dnešných, ale aj tých skôr narodených, aby nám porozprávali o svojich divadelných začiatkoch, pamätných predstaveniach, pospomínali si na svojich hereckých kolegov a čas prežitý na javisku. Ich spomínanie Vám budeme prinášať v Rakáriku počas celého roka.

Elenka Sokolová: Už ako dieťa som rada chodila do divadla a s túžbou som sa dívala na hercov; žeby som aj ja dakedy chcela tak účinkovať. Už pán učiteľ Baník a p. uč. Fulajtárová nás v škole viedli k divadlu. Pán dekan Zubrický nás učil v 4. triede náboženstvo a požičiaval nám aj knižky. Ja som si vybrala knihu o prvej kresťanke mučeníci Lýdii. Skryla som sa doma na šope a čítala som si z tej knihy nahlas, menila som hlasy postavám a hrala som si sama pre seba. Stará mať chodila po dvore a vykrikovali – kto je tu??? Ale ja som sa nepriznala. Neskôr som si chodievala do záhrady spievať nábožné piesne s doprovodom bubníka. Refrén „Ave Mária“ som opakovala a pri tom som vždy spievala tóny vyššie a vyššie – tak som chcela Panne Márii spievať. Moji rodičia spievali v spevokole, ale o mojej túžbe stať sa opernou speváčkou ani netušili.

Po skončení strednej školy som žila a pracovala ako učiteľka na Kysuciach. Bola som sólistkou v Zbore kysuckých učiteľov. Osmelila som sa ísť na konkurz do SND v Bratislave, na ktorý ma pripravil môj budúci manžel JUDr. Aristid Sokol. Prijali ma do operného zboru s možnosťou ďalšieho vzdelávania. Zakrátko nato sa otvorila aj opera v BB a v nej som účinkovala od r. 1959 až do penzie. V medzibrodskom divadle som obdivovala herecké výkony Brigity Jančiarovej, Gity Haviarovej, Lydy Miklošovej, ako aj speváčky: Marku Sokolovú a Máriu Lakomčíkovú. Komické mužské postavy vedeli výborne zahrať Vilko Padúch, Rudo Belko, Ludo Padúch, Gustík a Rudko Vaníkovci, Tonko Hutka. Výraznými členmi súboru boli Ďurko Sanitra – šarmantný muž s hlasom tenora, ktorých bolo málo a Jožko Konder – vynikajúci herec, ktorý dramatické postavy zahral strhujúco a komické vždy obohatil o svoj naturel. Obaja sa prepracovali až na profesionálne javiská. Z hier si pamätám napr. Stratil sa hlásnik Cibulka, Chalúpka strýčka Toma, Kamenný chodníček a hlavne operetu Gul Baba (v preklade Muž posvätných rúží) z roku 1959. Hlavnú postavu pestovateľa rúží hral Tonko Zážívec, ja som bola jeho dcéra. Bola to orientálne ladená hra s krásnymi kostýmami požičanými z martinskej divadelnej požičovne.

Javisko v hoteli Patráš, kde sa hrávalo bolo síce malé, ale hrali sa na ňom veľké predstavenia. V kultúrnom dome bol pamätnou osobnosťou Koloman Belluš, bývalý herec. Oblečený vo fraku a s veľkou

mašľou uviazanou pod krkom elegantne privítal v divadle každého diváka a s noblesou ho uviedol na miesto.

(foto: E. Sokolová, A. Sokol, K. Zážírcová, J. Sanitra)

Nedá mi nespomenúť iný veľký kultúrny zážitok. Voľakedy chodila celá dedina do kostola a celá dedina chodila aj do divadla. Tým zážitkom v našej dedine bol chrámový organový koncert. Zazneli na ňom organové skladby v podaní Ivana Sokola, zmiešaný zborový spev; sólový spev predviedla Katka Zážírcová a ja, hru na husle Helenka Šedibová. Túto jedinečnú udalosť navštívilo okrem domácich aj veľa ľudí zo širokého okolia. Pripravil ho Ivan Sokol, vtedy ešte

len študent AMU v Prahe, ktorý sa neskôr stal svetoznámou osobnosťou organového interpretačného umenia. O jeho výnimočnosti svedčí aj to, že jeho umenie uznala a na slávnostný obed ho pozvala sama anglická kráľovná.

Mojou prvou režírovanou hrou bola Popoluška v hlavnej úlohe s Ankou Grešnerovou. Hrali tam ešte Kazo Petrik, Vlado Haviar, Katka Zážírcová, Jaro Petrik. Prvú dámu výborne hrala Oľga Gul'kovie Konderová – skutočne nadaná herečka. Popolušku sme nacvičili ešte raz v roku 1985 v hlavnej úlohe s Monikou Haviarovou a Jankom Hutom, ceremoni-

ára výborne zahral Jožko Zážívec, macochu perfektne zvládla Janka Hrašková, šašo bol Janko Hraško a kráľ Miro Pikula.

Deťom na javisku som sa venovala pravidelne. Učili sme sa prvé kroky na javisku, ako modelovať hlas, ako precítiť smiech, plač, keď urobiť prestávku a ako to všetko spolu zladit'. Z detských hier si spomínam na hry Ivan v hahuškovom kráľovstve, kde hrali Ivan Hutka, Dušan Ramaj, Igor Kňazík, V. Končíř,

divadla v Medzibrode

Nemčok, Sanitrová, K. Potančoková, Milka a Marta Hrašková. Jolana a 8.B bola o malej cigánočke – dobrej tanečnici s Oľgou Pipichovou a Žofkou Gregorovou. V hre *Keď bol medved' kráľom* hrali deti zvieratká - P. Kočalka, V. Kalina, J. Šejrmanová, T. Zemanová. Šípková Ruženka a Snehulienka, v ktorej hralo 27 detí boli mojimi poslednými réžiami. V každej tejto hre sa našiel výrazný a talentovaný typ napr. Andrejka Holiková, Lucka Maliková, Diana Piklová, Miško Sokol, Ivka Haviarová. Pán Boh rozdáva talenty, ktoré treba objaviť, odkryť. Myslím, že sa mi to podarilo a herci, ktorí účinkujú alebo účinkovali v našom divadle sú vlastne moji debutanti už v troch generáciách.

V Medzibrode žili a žijú dobrí ľudia. Vedeli sa jeden druhému nielen pekne pozdraviť ale sa aj srdečne a úprimne prihovoriť na ulici, ochotne si pomáhali pri nárazových robotách a čas na divadlo si vedeli vychutnať, bolo pre nich odmenou. Mnoho našich rodákov svoj život zasvätilo umeniu. Už spomínaní Ivan Sokol, Jožko Konder a Juraj Sanitra svoje umenie a talent uplatnili v profesionálnom účinkovaní. Ja som celý život spievala v opere a moji traja synovia sa tiež hudbe venujú profesionálne. Chcem pochváliť môjho vnuka Andrejka Sokola, ktorý ako jediný Slovák bol od 9. rokov členom a sólistom prestížneho viedenského chlapčenského speváckeho zboru s päťstoročnou tradíciou. Vilo Haviar a Milka Vrábová spievali v SLUKu. V ďalších generáciách sú herci Dagmar Sanitrová, Juraj Haviar, hlásateľky Zuzka Sobotová, Danica Filová, spevák Matej Vánik a iní, ktorých rodové korene a gény pochádzajú z Medzibrodu.

Vladimír Haviar: U nás doma bolo vždy veselo – môj otec mal rád smiech a humor a starý otec pekne spieval. Asi som podedil od každého trošku a keď ma počula p. uč. Fulajtárová, hneď sa ma ujala. Chodieval som k nej domov a učila ma spievať za doprovodu klavíra rôzne piesne. Na vystúpeniach som spieval sóla a vždy sme potešili divákov.

Pamätám si účinkovanie v hre *Rok na dedine* v r. 1950. Ľudia si piesne z tohto divadla zapamätali, dostali sa im do krvi a doteraz sa spievajú. Boli sme tam silná partia mládenčov a kde je veľa ľudí, tam je aj dobrá zábava. Ved' stačilo aby Rudo Slávik – to bol veselý a prajný človek, začal spievať Šmykala sa po lavici, zadrela jej trieska... a už nám nebolo rady. Na divadle som mal najradšej tie nepredvídané udalosti. Vtedy som sa snažil do deja vtiahnuť samotných divákov a tak zachrániť situáciu.

Elenka Sokolová s nami nacvičila Popolušku. Ja som hral šaša, na javisku som robil mlynské kolá a rozosmieval publikum. Zlá macocha skryla Anku Grešnerku – Popolušku pred princom do veľkej truhlice. Ja som ju tam mal nájsť a oslobodiť. Lenže to bola stará drevená truhlica, ktorá sa zasekávala. Skáľal

som ju prvýkrát otvoriť – nešla. Druhý pokus tiež nevyšiel a tak som už musel od ľudí pýtať radu ako sa k nej dostať. V ženskom zákone som hral Štefka. Zajakával som sa a kríval na jednu nohu. Marka Mizíkovie mi hrali tetku, a keď sa mi nedala petrolejka zapáliť, tak som na ňu kričal či to u Mizíkov ten petrolej kupovali. Ale najlepšia situácia sa stala, keď som text Janka Pierka na javisku precitene prednášal: „Betka, Betka moja, Betulienka“ načo sa Beta Cáca v strede hládiska postavila, škaredo zahrešila a že prečo to aj jej tak pekne nehovorím. Ešte dlho som sa jej potom na ulici vyhýbal. Najviac sa mi na javisku asi darilo s Vilkom Kalinom, bavili sme divákov, lebo sme aj maďarsky a taliansky spievali. Spolu s ním sme hrali dôstojníkov v opere *Mamzelle Nitouche*, spieval som vodníka v hre *Stratil sa hlásnik Cibul'a*. Dodnes si tie piesne pamätám a z času načas si ich zanótim.

Po týchto skúsenostiach som sa zúčastnil konkurzu do spevohry v Banskej Bystrici. Ale bol som odvelený na vojnu do Prahy. Tam som spieval v súbore ministerstva vnútra a pochodil som s nimi celú republiku. V tom čase som v Mladej Fronte čítal článok od jednej paney z Brnianskeho divadla. Písala v ňom o medzibrodských ochotníkoch a veľmi sa čudovala, kde sa v takej malej dedinke, akou bol Medzibrod, berie toľko skvelých spevákov a hercov. A prečo u nás v dedine divadlo stále žije? Pretože ľudia ako napr. Ludo Padúch, Janko Smola alebo Janko Vánik boli divadlom očarení a vedeli so sebou strhnúť aj ostatných a takýchto sme mali naštastie v každej generácii dosť. Prajem dnešným divadelníkom prežívať tú jedinečnú radosť a potešenie z vydarených predstavení a veľa potlesku vďačných divákov.

Mária Smolová: Do Medzibrodu sme sa prisťahovali z Harmanca po vojne, keď som mala 12 rokov. V škole som recitovala a p. uč. Baník ma posunul do divadla, ktoré sa stalo na ďalších 50 rokov krásnou súčasťou môjho života. Prvú rozprávkovú rolu som hrala v rozpakoch. Bosorka ma hodila do studne (do otvoru v strede javiska), chlapci ma tam zachraňovali a ja ako nová som sa ich hanbila. Moju prvú dospelú rolu som hrala ako 16-ročná v r. 1950 v Kamennom chodníčku spolu s Ďurkom Sanitrom. Hrávala som aj veselohry aj drámy; nerobila som rozdiely a na javisku som sa vždy dobre cítila. Mojim prvým režisérom bol p. uč. Baník, neskôr Cyro Sanitra, Bartolomej Hraško, Janko Vánik, Ludo Padúch a posledným režisérom bol môj muž Janko Smola. Všetci boli prísni, pretože im nesmierne záležalo na tom, aby divadlo dopadlo výborne. Na javisku som bola rada s Katkou Potančokovou, Katkou Závrivcovou, Bertou Huťkovou – to boli nielen dobré herečky, ale aj dobrí a nekonfliktní ľudia.

Janko Smola bol pre divadlo zaniatený a my dvaja sme si aj v divadle výborne rozumeli, boli sme akoby

rovinná divadelná krvná skupina. Keď sme sa zobrali a mali deti, brávali sme ich na naše skúšky. Najskôr nechápali a aj plakali a báli sa – prečo ten ujo tak kričí a čo sa stalo tete, keď umrela na javisku? Neskôr sa ale na javisku udomácnili a divadlo hrajú radi. Táto záľuba všetkým trom dcéram zostala a dodnes hrávajú v ráztockom divadle. Zaučujú už svoje deti a tak je viac než isté, že naša rodinná divadelná tradícia bude mať pokračovateľov.

Divadlo prináša množstvo nepredvídateľných zážitkov. V roku 1953 sme nacvičili *Statky-Zmätky* od Tajovského v réžii L. Padúcha. Premiéra sa uskutočnila na Štefana. Mala celkom pokojný priebeh, až do chvíle, keď sa pri stole jedla kapustnica. Tonko Samuelčík hral gazdu a mal prilepené fúzy. Počas dialógu mu zrazu odpadol jeden fúz. Duchapritomne si ho rýchlo prilepil, ale čo čert nechcel, hneď nato mu odpadol do kapustnice fúz druhý. Rýchlo si aj ten prilepil na pôvodné miesto. To však nebol koniec trapasu. Ako na povel mu zrazu spadli oba fúzy do polievky. To sa už gazdina, jeho žena dosť premáhala – hrala ju Stáza Hrašková, ale pri poslednom odpadnutí spustila taký obrovský smiech, že sme sa k nej aj my dvaja s Ďurkom Sanitrom, ktorý hral môjho nápadníka, pripojili. Tak sme sa pri stole všetci nespútane smiali, na čo podobne reagovali aj diváci. Smiechu nebolo konca kraja. Réžisér v zákulisí zúrila a nadával a napokon od zúfalstva zavrel oponu. Naozaj nebolo v našich silách v prenušenej hre pokračovať. Toto divadlo sme nielen nedohrali ale už nikdy viac sme ho nehrali. Diváci odišli z predstavenia vysmiati ale aj sklamaní, že sa nedohralo. Naš režisér úplne rezignoval.

Súspešnými predstaveniami sme chodievali vystupovať po okolitých dedinách, buď vlakom alebo na korbe nákladného auta požičaného z družstva. Sedeli sme na drevených laviciach, všade popod nohy sme mali naukladaných plno rekvizít. Joj, čo sa Jožko Závrivec a Mikloš Gregor narobili s kulisami, ako takí otroci: preniesť, zmontovať a vždy dookola. Z brnianskeho kúpeľa sme sa po vystúpení v noci vracali domov pešo, ale nik z nás 36 sa nesťažoval. V dobrej nálade a pri speve sme všetko spolu zvládli. V súbore sa našla vždy taká dobrá duša, ktorá všeličo vyparatila. Takou bola aj Lyda Kuricovie, veľmi pekné dievča, ale koťuha poriadna to bola. Čo sme sa my nasmiali, keď ona niečo vysrsťla. Väčšinou tieto pestvá stvárila jednému hercovi, ale to nech Vám radšej on sám porozpráva.

Divadlo nás určitým spôsobom vychovávalo – mali sme cieľ, držali sme pokope, tvorili dobrú partiu, učili sme sa od starších. Boli sme jedna veľká rodina, nik nebol viac alebo menej a dobré vzťahy z divadla sme prenášali do bežného života. Tvorili sme ižasné spoločenstvo, na ktoré aj po rokoch vďačne spomínam.

—ks—

eRko - Hnutie kresťanských spoločenstiev detí

Tento rok sme v našej obci začali rozbiehať aktivity pod záštitou občianskeho združenia eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí. Je to detská organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou. eRko je zaregistrované na Ministerstve vnútra SR ako občianske združenie od r. 1990. Združuje viac ako 8000 členov. V súčasnosti je jednou z najväčších detských organizácií na Slovensku. My patríme pod Oblastné centrum Horehron. Máme zaregistrovaných za Medzibrod 17 detí, ale vždy sa nájde nejaké, ktoré hoci nie je zaregistrované, rado s nami strávi voľný čas. Naším cieľom je pomáhať pri formovaní detí na dospelé kresťanské osobnosti, schopné kvalitným osobným životom prispieť k rozvoju spoločnosti, v ktorej žijú. Ide hlavne o pravidelné stretnutia mladých animátorov s deťmi vo voľnom čase, zamerané na neformálne vzdelávanie a rozvoj hodnôt, ako aj plnohodnotné využívanie voľného času. Snažíme sa s deťmi pripravovať rôzne akcie ako napr. Dobrá novina, Jasličková pobožnosť (vo vianočnom období), detský spevokol a pod. Do budúcnosti by sme radi pripravili detské divadlo.

Zapájame sa do kampaní ako napr. Vypni telku, zapni seba - je to celoslovenská kampan pre deti a dospelých na podporu aktívneho prežívania voľného času. Týždenným obmedzením TV, počítačových hier, zábavy na internete a prostredníctvom spoločných zážitkov sa snažíme poukázať na to, že tvorivo prežívaný čas je obohacujúcejší a pomáha budovať vzťahy.

Od 15. – 20. júla sme realizovali náš prvý detský letný tábor v obci Močiar v spolupráci s Rímskokatolíckym farským úradom

v Medzibrode. Na jeseň sa chystáme zapojiť do kampane Detský čin pomoci.

Ale snažíme sa aj vyrábať naše malé umelecké výtvary ako prekladané srdiečka, anjelikov a krokodílov z korálok, v prípade pekného počasia hráme futbal a rôzne detské hry. Boli sme na výlete, opekačke..... budeme veľmi radi, keď sa rodičia aspoň občas k nám pripoja.

PS: Aspoň bude sranda

Za eRko Medzibrod S. Lenčová

eRko tábor Močiar 2013

15. júl 2013 bol ten deň, keď sme odštartovali prvú štafetu kresťanského detského tábora eRko – HKSD (Hnutie kresťanských spoločenstiev detí). Ako som sa bála, že sa nikto neprihlási, tak ma prekvapil hojný záujem o tento tábor. Mali sme 42 detí. Z Medzibrodu ich bolo 18, z filiálky Hiadľa 13 a z filiálky Ľubietovej 11. Veru sa ani všetci nedostali. Hlavne tí, ktorí sa neskoro spamätali, že by išli. Keďže išlo o eRko tábor, v prvom rade museli byť uprednostnené deti, ktoré sú členmi eRka. Deti, ktoré sú v našej farnosti členmi eRka, je 22. Miestom nášho tábora bola obec Močiar, nachádzajúca sa v Štiavnických vrchoch. Ubytovanie sme mali zabezpečené v zrekonštruovanej fare Dom sv. Františka, ktorá pozostáva z podkrovia, poschodia s dvoj- a štvorposteľovými izbami a prízemím, kde sa nachádza spoločenská miestnosť, predizba, jedáleň a kuchyňa. Aby sme sa všetci zmestili, spoločenská miestnosť a jedáleň sa na týždeň stala spálňou pre chlapcov. K dispozícii boli dve kúpeľne pre dievčatá +2x WC a tak isto po dve kúpeľne a 2x WC i pre chlapcov. Hneď pri fare sa nachádza malý kostolík zasvätený Ružencovej Panne Márii z roku 1782, ktorý sme mali po celý týždeň k dispozícii. Nad areálom fary je novovybúvaný športový ihrisko obce. P. starostka Mgr. Adriana Vančová nám ho poskytla ako i kuchyňu a jedáleň v kultúrnom dome (oproti fare) na celý náš pobyt zadarmo. Bola som jej nesmierne vďačná, lebo sme nemali peniaze navyš, nakoľko tábor sme sa snažili urobiť čím menej nákladný pre rodičov. Hľadali sme sponzorov a tábor bol zväčša vykrytý zo sponzorských darov. Tábory sú v tejto dobe príliš drahé a nie každá rodina si ich môže pre svoje deti dovoliť. Už pred táborom sme vytvorili jedálny lístok, z neho nám pani kuchárka Valéria Šutáková vyrátala koľko a akých potravín budeme potrebovať. Tie som potom rozrátdala medzi rodičov a takto sa vyzbierala väčšina potravín na varenie. Do obchodu sme chodili len pre čerstvé pečivo a drobnosti, ktoré nám chýbali počas pobytu. Deti mali stravu 5x denne a ako som už spomínala, varila nám chutné jedlá p. V. Šutáková, ktorá sa postarala o to, že nám v bruchu nestihlo škvrkať. V kuchyni jej pomáhali p. Zdenka Škrváňová a p. Lucia Kňažková. Tieto žienky sa do večera nestihli ani zastaviť. Kým poumývali posledné riady z obe-
da, už bolo potrebné pripravovať večeru. O poistenie detí sa postaral p. Švajka. Deti

boli poistené proti úrazom, no našťastie sa Pán Boh postaral a nič zlé sa nestalo. O čis-
totu vo fare sa starala p. Martina Lipová. Do tábora, ako aj z tábora sme cestovali vlakom. Bolo to najlacnejšie cestovanie. I keď s dvoma prestupmi, ale bez toho to z Medzibrodu nejde. Zdravotníčku nám robila p. Mirka Benčová. Duchovného sprievodcu Mgr. art. Martin Uhrík farský administrátor farnosti v Medzibrode. Deti boli v tábore rozdelené do šiestich oddielov podľa veku a pohlavia. V každom oddiele sa o ne starali vedúci a praktikant poprípade u dievčat boli i praktikantky dve. Týchto mladých ľudí si nesmierne vážim, lebo svoj voľný čas a lásku venovali našim deťom najlepšie ako vedeli. Starali sa o ich bezpečie, hygienu, program, problémy... Boli im týždeň rodičmi a čestne prehlasujem, že skvelými rodičmi! No a viete prečo? Lebo neboli na brigáde. Boli tu dobrovoľne. Nedostali za túto službu ani cent. Tak ako ani nikto, kto tam s nami bol. Robili to z presvedčenia, len tak zadarmo. Preto bol ten tábor pozhnaný a deti spokojné. Každý deň mali program vo forme kvízov, športových turnajov. Boli strokotancami a bádali, indiánmi a zbierali indicie, vyrábali korákových anjelov... mali sme hviezdára zo Zvolena p. Petra Zbončáka, s ktorým sledovali najskôr slnko, potom mesiac a hviezdy. Urobil im prednášku o vesmíre a to tiež bez nároku na honorár. V stredu sme mali celodenný výlet do Banskej Štiavnice. Navštívili sme Banské múzeum v prírode štôľnu Bartolomej, farský kostol v Banskej Štiavnici, prešli sme sa mestom, ochutnali zmrzlinu, nakúpili darčeky mamkám, ockom, súrodencom, starkým...

Boli sme kresťanským táborom, tak sme sa snažili okrem modlitby a sv. omše priblížiť deťom, že spory sa dajú vyriešiť inak ako násilím, že hádky, kazia kamarátstva, že odpustenie je najlepším darčekom pre seba, toho druhého a hlavne Pána Boha... no a myslím, že sme v tomto latku nastavili dosť vysoko!

Chceli by sme sa poďakovať všetkým, ktorí nám pomohli tento náš prvý eRko tábor zrealizovať:

* Obecnému úradu v Medzibrode za finančný príspevok v hodnote 270 € ako aj pracovníčkam OÚ za ich ochotu.

* Centru voľného času Hiadľa za finančný príspevok 130 €

* Občanom Medzibrodu, Hiadľa, Ľubietov

ej za finančné príspevky v hodnote 588,81 €
* Iným dobrotníkom za finančný príspevok 210 €

Ďakujeme za zemiaky p. Huťkovi (Bačík) aj o. Martinovi Čabákov.

Ďakujeme p. Milanovi Lapinovi Mäso-výroba Medzibrod s.r.o. za mäsové výrobky v hodnote 63 €.

Ďakujeme za všetky vecné darčeky do súťaží, ktoré nám poskytli rôzni darcovia.

Ďakujeme rodine Lipovej za oštiepky, pomoc pri odvoze matracov a potravín, za šiltovky pre deti, aby sa nestratili.

Ďakujeme rodine Longauerovej z Brusna pri odvoze batožín.

Ďakujeme starým mamám za kompóty, sirupy... aj za ochotu akokoľvek pomôcť.

Ďakujeme p. starostke obce Močiar za poskytnutie ihriska, kuchyne a jedálne.

Ďakujeme p. Petrovi Zbončákovi za prednášku o vesmíre a pozorovaní hviezd.

Ďakujeme majiteľke predajne Tromf Banská Bystrica za sladkosti.

Ja osobne ešte raz ďakujem p. starostovi, pracovníčkam OÚ, poslancom obecného zastupiteľstva, všetkým ochotným ľuďom, ktorí sa prišli opýtať, čo ešte potrebujeme.

A hlavne všetkým týmto ľuďom, ktorí svoj čas venovali deťom bez nároku na honorár:

p. Valika Šutáková
p. Lucia Kňažková
p. Zdenka Škrváňová
Mgr. Art. Martin Uhrík
p. Martina Lipová
p. Mirka Benčová
Magdalénka Kartáčová
Andrej Debnár
Matúš Vido
Peter Pikla
Pavol Padúch
Maroš Gallo
Marcel Slávik
Nikola Gallová
Katka Čiefová
Dominika Čiefová
Denisa Kabáčová
Jana Hyriaková
Žofia Krajčiová
Stanka Čiefová
Barbora Alakšová

Hlavná vedúca eRko tábora
Slávka Lenčová

RAKÁRIK

PRÍLOHA

2
2013

Štvrťročník o dianí v Medzibrode

Zadarmo do každej domácnosti

ŠKÔĽÁRSKE OKLENKO MALÉHO RAKÁRIKA

Materská škola je chápaná ako životné miesto dieťaťa – prostredie na získavanie edukatívne hodnotných skúseností. Materská škola je prvou školou, ktorú dieťa navštevuje a hlavným cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptorálno-motorickú, kognitívnu a citovo-sociálnu úroveň ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti. Východiskom je jedinečnosť dieťaťa, aktívne učenie a jeho začleňovanie sa do skupiny a kolektívu.

V Materskej škole je dieťa v centre procesu výučby a je chápané ako aktívny subjekt svojho učenia sa a rozvoja. Hlavným edukačným nástrojom, ktorý učiteľ plne využíva je hra a je to hlavná a formatívna aktivita detstva. Dieťa sa hrá, hrou sa učí a rozvíja ňou svoju osobnosť, pri učení sa realizujú taktiež tvorivé aktivity, ktorých médium je pohyb, výtvarný prejav a pracovné činnosti, niekedy doplnené hudobným a dramatickým prejavom. Aktivity prinášajú deťom tvorivý priestor. V materskej škole máme v rámci tvorivých aktivít aj určité pravidlá pre deti a to napr.:

Počúvame sa navzájom,
Vždy hovorí iba jeden,
Spolu sa dohovráame priateľsky,
Veci po sebe upratujeme,
Privítame sa a rozlúčime navzájom,
Sme kamaráti, pomáhame si,

Nikoho nebijeme, neublížujeme si,
Neberieme nič, čo nám nepatrí,
Je lepšie sa usmievať, ako sa mračiť...

V roku 2013 sme v našej materskej škole zrealizovali rôzne aktivity a hry z ktorých vyberáme:

Január – téma mesiaca „Poznať časové pojmy – ráno, poľudnie, večer.“

Návšteva divadla v BB – „O psičkovi a mačičke“

Február – téma mesiaca „Aj zima je čarovná“

Na elementárnej úrovni chápať, prečo prišla zima, čo sa deje počas zimy,

„Sane, boby, lyže, bežky...“

Zdôlávame na nich briedky.

Bežky, lyže, boby, sane...

Pripravte sa, snežné stráne!

Brázdime sneh ako more!

Ach, a teraz ako hore!“

Maškarný ples – Karneval

„Šašo, Jašo náš, šťastie rozdávaš. S kúzlami sa hráš, krásny úsmev máš. Za klobúkom žltý kvet, rozosmievaš celý svet.“

Marec - téma mesiaca „Kniha je náš kamarát“

Podporovať kamarátske vzťahy k druhým

Deň vody

„Čľapy, čľapy, čľapky, hádajú sa žabky.

Hádajú sa o čižmičky, o čižmičky do vodič-

ky.“

Apríl – téma mesiaca „Príroda sa zobudila“
Určovať a slovne vyjadriť, že svieti slnko, sú mraky a prší.

Máj – téma mesiaca „Príroda okolo nás“
Tajomstvá lesa,
Poznať, opísať a rozlíšiť stromy a kríky,
Opisovať starostlivosť o prírodu – čo sa má a čo sa nemá,

Jún – téma mesiaca „Tešíme sa na leto“
Rozlišovať lesné plody – jahoda, dubák, muchotrávka...

„Stojí dubák pod dubom, s veľkým hnedým klobúkom. Keď suseda zdraví, klobúk nedá z hlavy.“

Vystúpenie ZŠ s MŠ na „Deň rodiny“

„Pre mamičku moju milú, ktorú nadovšetko rada mám, veľké srdce namaľujem a k sviatku jej ho dám. Na Deň matiek darujem jej jednu peknú básničku, a mamička moja bude mať celý deň úsmev na líčku.“

Rozlúčka s našimi predškôľákmi

„Až ja budem žiačikom prvej triedy, naučím sa písmenká z abecedy. Poteší sa ocko, mamička, aká som ja usilovná včelička. Písmená sú veci, ktoré ešte nepoznáme, veľké, malé, dlhé, krátke, už skoro máme. C je ako citrón žltý, I je slnka lúč, tak sa aj ty s nami čítať uč!“

Čo Nového ZŠ Medzibrod?

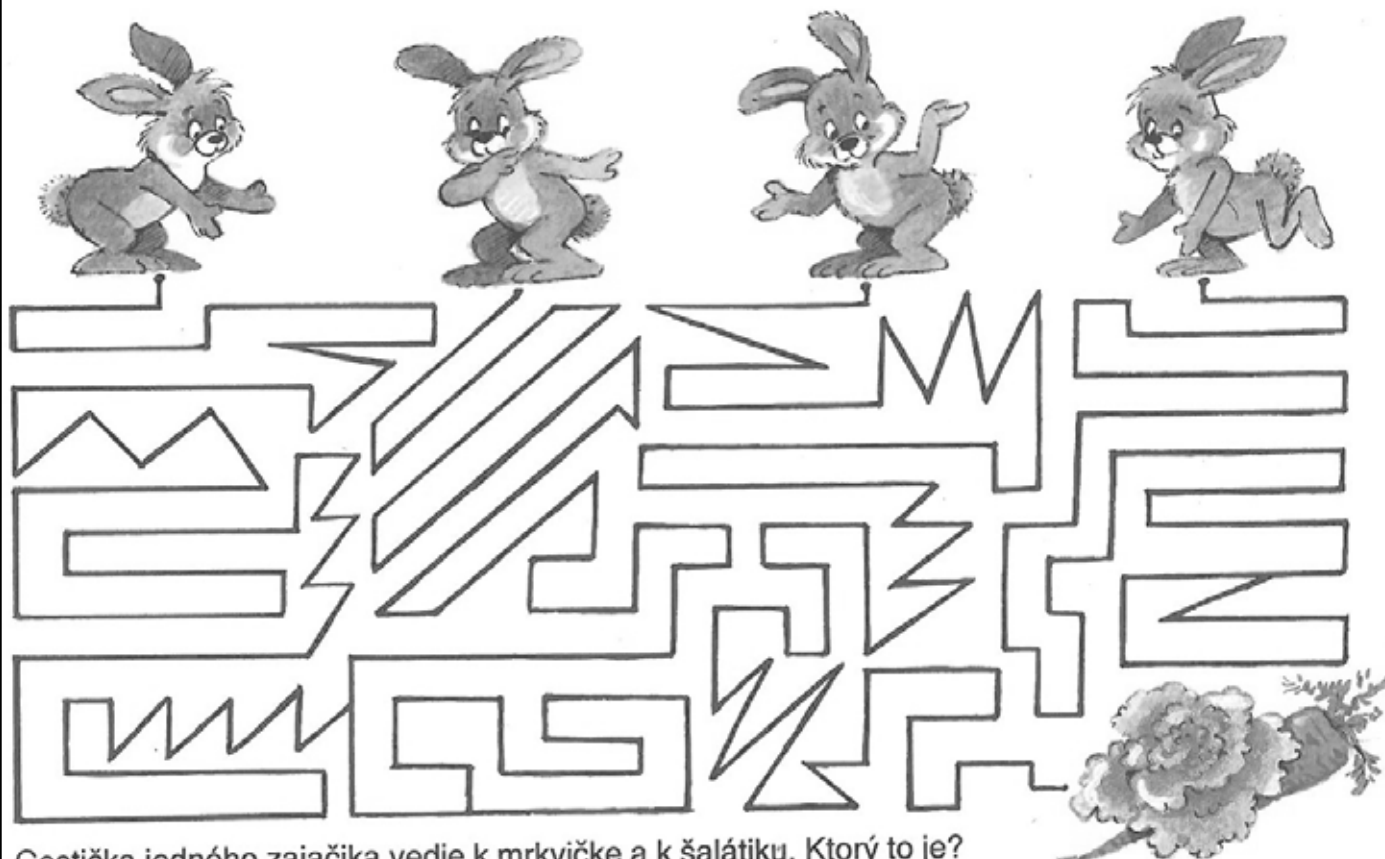
Zvesti zo školy na námestí

Milé detičky, prázdniny nám prešli ako voda a ja dúfam, že ste si ich užili, ako sa patrí: plávaním, bicyklovaním, turistikou, ale verím tomu, že popri letných rado-vánkach ste nezabúdali na pomoc rodičom, prípad-ne starkým. Vaším odchodom na prázdniny v škole ostalo ticho, ale nie prázdno. Zatiaľ vám p. učiteľky vymaľovali triedy a chystali pomôcky a plány na ďalší školský rok. Keď už sme pri tej škole, nadá mi nepochváliť vás takto verejne v obecných novi-nách, ako ste sa usilovali v júnovom zbere papie-ra. Školáci aj so škôlkarmi nazbierali spolu 3187 kg papiera. Z toho deti z MŠ doniesli 816 kg papie-ra a školáci 2371 kg. Najlepšími „zberačmi“ z MŠ sú: 1. miesto: Bianka Strezenická (158 kg), 2. miesto: Tomáško Spusta (103 kg) a 3. miesto: Paťka Strezenická (100 kg). No a najusilovnejší zberači zo ZŠ sú: 1. miesto: Šimonko Očenáš (200 kg), 2. miesto: Ivanka Debnárová (164 kg) a 3. miesto: Maťko Zeman (141 kg). Samozrejme, veľká chvála a poďakovanie patrí všetkým deťom, ktoré donies-li papier, ale aj tým Medzibrodčanom, ktorí nám pomohli

svojim papierom a priniesli ho do kontajnera. Výťažok zo zberu (200 €) je okrem drobných odmien pre deti urče-ný na piesok do pieskoviska a ak nám dačo zvýši, zakú-pime za to farby na preliezačky na školský dvor a v septembri si s rodičmi spravíme brigádu. Pri poobhliadnutí sa za školským rokom mi nedá nespomenúť, že sme v našej škole okrem tradič-ných mimoškolských aktivít (ako napr. karneval, Mikuláš, besiedky, upratovanie okolia školy, vynášanie Moreny, Po partizánskych chodníč-koch, MDD, spanie v škole, plavecký kurz a iné) mali v našej škole aj 5 divadelných predstavení – teda, užili sme si spolu okrem učenia a zábavy aj kopec kultúry. V kultúre excelovala aj Veronika Kočalko-vá (3. roč.), ktorá to v súťaži prednesu prózy na Hviezdo-slavovom Kubíne dotiahla naozaj ďaleko. Vyhrala nielen školské kolo, ale aj okresné a postúpila až krajského kola. Super Veji, môže byť na Teba pyšný celý Medzibrod!!! No a čo sa týka vzdelávacích aktivít a výsledkov v šk. roku 2012/2013, každý žiak postúpil do vyššieho ročníka a nikoho sme nemuseli nechať opakovať ročník.

Bludisko

Cestička jedného zajačika vedie k mrkvičke a k šalátiku. Ktorý to je?

VI. ROČNÍK DETSKÝCH RYBÁRSKÝCH PRETEKOV

Aj tento rok Občianske združenie MEDRYBROD pripravilo pre deti už 6. ročník Detských rybárskych pretekov. V sobotu 22. júna jazierko na Bani opäť patrilo deťom.

Účasť na pretekoch nebola síce rekordná, asi preto, že sa v Slovenskej Lúpeči konalo ródeo, aj tak však súťažilo 31 detí. Deti spolu ulovili 36 ks pstruha dúhového. Na stupeň víťazov sa nečakane znovu postavilo dievča a to Natália Klimentová. Podarilo sa jej uloviť 5 pstruhov, za čo získala 167 bodov. Ako druhý skončil nádejný rybár Filip Gregor so štyrmi ulovenými pstruhmi s bodovou hodnotou 131. Ako by aj nie, veď v minulom školskom roku navštevoval Križok mladých rybárov. Bronzový pohár si vybojoval s tromi pstruhmi a 103 bodmi Marek Chomič.

Po deťoch, ako už tradične, prišli na rad dámy. Do súťaže sa ich prihlásilo tentokrát len 9. Najúspešnejšou rybárkou sa stala Božena Materná so 4 ulovenými rybami. Ako druhá sa umiestnila Mária Samuelčíková (Balážovie), ktorá ulovila 3 pstruhy. Bronzovú trofej si vybojovala Anka Šutáková za 2 úlovky.

Znovu sa potvrdilo, že ryba je tvor nevyspytateľný. Na týchto pretekoch sa rybám akosi „nechcelo“, jednoducho nebrali. Aj podľa štatistiky to

súhlasí, veď po iné roky víťazi ulovili aj 7 alebo 8 kusov. A tak niektorí, menej šťastní, sa pri chytaní aj potrápili a boli sklamaní. Rybačka je už však taká, v budúcom ročníku to bude určite lepšie. Aj napriek tomu deti spolu ulovili 36 kusov pstruha dúhového, dádam sa podarilo vytiahnuť len 12 kusov.

Srdečné poďakovanie patrí aj sponzorom tohto podujatia. Práve oni majú hlavnú zásluhu na tom, že sme mohli odmeniť všetkých súťažiacich. Srdečne ďakujeme:

firma Eltron - Ing. Maslík, Obec Medzibrod - starosta Ing. P. Svetlík, Cafě bar „U mňa“, pod-

nikatelia F. Ivanič & M. Hutka, firma Pichandovci - S. Macula & P. Strážovec, Autodoprava - S. Lamper a Autodoprava M. Padúch, ČSOB pobočka B. Bystrica, Marek Horniak, obch. zástupca, Pohostinstvo „U Bráču“, Klub u Raka, Rybárske potreby „Tornado“, B. Bystrica, Rybárske potreby Zvolen, Pohostinstvo „Colnica“, Michal Majcher ml., Autodoprava J. Kiňo, Ondrej Sanitra.

Veríme, že aj VI. ročník Detských rybárskych pretekov bol úspešným podujatím Občianskeho združenia MEDRYBROD. Ostáva nám už len poďakovať súťažiacim deťom a vôbec všetkým účastníkom pretekov a tak možno o rok dovidenia!

Petrov zdar!

Poradie súťažiacich:

Poradie	Meno	Počet kusov	Body
1.	Natália Klimentová	5	167
2.	Filip Gregor	4	131
3.	Marek Chomič	3	103
4.	Denis Majcher	2	70
5.	Ivan Sanitra	2	67
6.	Marko Ligenza	2	66
7.	Marek Cuper	2	65
8.	Bibiana Kiňová	1	36
9.	Simona Zemanová	1	35
10.	Peter Štulrajter	1	34

MEDZIBRODSKÉ KOČOVNÉ DIVADLO
Stredoslovenské osvetové stredisko Banská Bystrica
pod záštitou Obce Medzibrod

VÁS POZÝVAJÚ PRI PRÍLEŽITOSTI 100. ROKOV DIVADLA V MEDZIBRODE NA SPRIEVODNÉ PROGRAMY

STOROČNICA DIVADLA V MEDZIBRODE

15. septembra 2013 * 18.00 * KD v Medzibrode

Ingomar Vlouha:
HELVEROVA NOC
úspešná divadelná inscenácia
CELKOM MALÉHO DIVADLA
zo Starého Tekova
účinkujú:
Ria Mészárosová
Petr Mészáros
réžia: Edo Šebian,
hostiteľ: Ľuboš Kováčik

13. októbra 2013 * 18.00 * KD v Medzibrode

Marín Kukučín - Vlado Benko
NEPREBUDENÝ
úspešná divadelná inscenácia
DIVADLA COMEDIA
z Popradu
hostiteľ: Ľuboš Kováčik
účinkujú:
Michal Novák
Dušan Kubiš
Vlado Benko
réžia: Vlado Benko,
hostiteľ: Ľuboš Kováčik

5. októbra 2013 * 19.00 * KD v Medzibrode

SLOVAK TANGO
KONCERT POPULÁRNEJ SLOVENSKEJ SKUPINY
účinkujú: František Kubiš, Peter Račko, René Bošela,
Andrej Turčín a Milen Matáš

MEDZIBRODSKÉ KOČOVNÉ DIVADLO
SOS
Stredoslovenské osvetové stredisko Banská Bystrica

Spoločenské okienko

Opustili nás:

František Labdúch (61)
Ing. Stanislav Kapusta (67)
Alžbeta Hrašková (88)
Ondrej Čuma (49)
Mária Lehocká (88)
Božena Bardelčíková (90)
Jolana Strelcová (90)
Mária Litvová (79)

Narodili sa:

Thomas Surový
Patrik Hrk
Lucia Lacková
Martin Švajka
Aurel Pohorelec
Lukáš Tonhajzer
Lukáš Šuták
Ján Haviar

Do stavu manželského vstúpili:

Juraj Ducár a Ing. Petra Abašanová
Michal Tonhajzer a Ing. Martina Hrková
Ing. Ľubomír Rabatin a Mgr. Monika Kováčová
Vladimír Lopuchovský a Mgr. Viera Firdová
Martin Sokol a Jana Minarovjechová
Mgr. Ján Pacek a Zuzana Hrušková

Príroda: Jež bledý (jež východoeurópsky)

Máme tu koniec leta a práve teraz sa po večeroch i v noci často môžeme v záhradách, na dvoroch ale i na dedinskej ceste stretnúť s ježkom. Ide o ježa bledého, ktorý sa na rozdiel od ježa tmavého vyskytuje od Slovenska smerom na východ. Stavbou tela je veľmi podobný svojmu západnému susedovi, ktorý je však tmavší na hlave a tele a má pravidelne pruhované ostne. Náš jež má ostne nepravidelne pruhované a celkovo je bledší, preto aj ten názov. Pri stretnutí ale aj pri akomkoľvek pohybe aj keď ho nevidieť fučí ako prasiatko a hlavne v noci pri troche predstavivosti môže nahnať veľa strachu. Nie je pritom veľký. Dĺžka tela je len asi do 27 cm, váha približne do 0,9 kg. Typický je pre neho zimný spánok zhruba od októbra do začiatku apríla, teda asi 5 mesiacov, pričom mu teplota tela klesá aj pod 5 stupňov Celziových. Dožíva sa až do 10 rokov. Pári sa najčastejšie v apríli a máji a po siedmych týždňoch sa rodí okolo 6 holých a slepých mláďat. Onedlho im začnú rásť biele a mäkké ostne. Aj keď si ježka z rozprávok predstavujeme ako darebáka, čo čaká pod jablôňou, aby mu spadlo jablko a napichlo sa mu na pichliače, živí

sa prevažne živočíšnou potravou (dážďovky, jašterice, hmyz), ktorú aktívne vyhľadáva. Jeho najideálnejším životným priestorom sú suché okraje lesíkov a lesostepné lokality. Vyhýba sa mokradiam a rozsiahlym lesom. Už dávno si zvykol aj na človeka a preto často využíva na svoj život i záhrady, gazdovské dvory i mestá, kde využíva na zimovanie priestory pod stohmi sena či slamy, štrbiny pod drobnými stavbami, ktoré si vystie-

la suchou trávou. Nebezpečná je pre neho chemizácia, mechanizácia a hlavne doprava, veď každý deň vidieť na cestách zrazené jedince ježov. Pre človeka nepredstavuje žiadne nebezpečenstvo a pomáha zachovávať rovnováhu v prostredí a čo je dôležité, aj v prostredí silne ovplyvnenom činnosťou človeka.

Text a foto: Paľo Kostúr

Príbeh: Doba sa minula, spomienky zostali

Školský rok 1944-45. Aký bol? Zvláštny a zaujímavý. Zvlášť pre tých, ktorí v tých časoch chodili do meštianskej školy v Slovenskej Lupči. 30. augusta 1944 Slobodný slovenský vysielateľ v Banskej Bystrici vyhlásil Slovenské národné povstanie. K povstaleckým vojskám a k partizánom sa hlásilo mnoho robotníkov a roľníkov. Povstalci však veľmi ťažko odolávali presile nemeckej armády. V októbri 1944 nemecké okupačné vojsko v počte 40 000 vojakov rozvinulo ofenzívu na povstalecké územie. Veliiteľstvo ČSA pripravilo plán ústupu povstaleckých jednotiek do hôr. Tie sa potom stiahli do priestorov Nízkych Tatier, Jasenia, Bukovca, Hladovskej doliny, Balážov až po Donovaly a mali vykonávať výlučne partizánsku činnosť. 27. októbra 1944 jednotky SS obsadili Banskú Bystricu a okolité dediny. Tie boli preplnené nemeckými a maďarskými vojskami. V priebehu zimy partizáni uskutočnili množstvo bojových a diverzných akcií. Porušovali železničnú trať a cestné komunikácie, čím znemožňovali presun nemeckých vojakov a bojovej techniky na front. Veľmi často to bolo v úseku Slovenská Lupča – Medzibrod, Medzibrod – Dubová, Dubová – Brezno. Vlaky nepremávali a aj preto vyučovanie v školách nebolo. Deti zostali doma. Slovenská Lupča ako i Medzibrod boli oslobodené 23. marca 1945. Tak sa napokon mohol začať i školský rok. Keďže vlakové spojenie do Banskej Bystrice pre poškodenie trate neexistovalo, medzibrodské deti chodili do školy pešo. Tak išli aj žiaci z Lučatína. Po oprave trate sa vlakové spojenie obnovilo, i keď vagónov bolo málo, cestujúci sa vozili i v takzvaných dobytčiakoch. Ale z Moštenice, Podkoníc a Priechoda chodili i naďalej pešo, lebo vtedy ešte autobusové spoje neboli. Učiteľia i učiteľky sa o žiakov naozaj vzorne starali. Páni učiteľia Huťka,

Kaliský, Mojžiš, Crchová a ďalšie nemenované vydali zo seba všetko čo mohli, aby žiaci aspoň čo-to z učiva prebrali. Boli to pre žiakov naozaj ťažké dni. Ale našli sa aj pekné a radostné chvíle. Raz napríklad pani učiteľka Ružena Mišútová na hodine spevu, aby sme si aspoň trochu spestrili školský deň, takto prehovorila: „no milí žiaci, ste z mnohých dedín a v každej máte obľúbenú pesničku, ktorú radi spievate. Začneme Medzibrodom a skončíme v Priechode“. Tak my sme samozrejme zaspievali tú našu „Borovô, Borovô, celô javorovô“. Pokračovali Lučatínci, Mošteničania, Podkoníčania, Lupčania. Všetci pekne spievali. A prišiel rad na Priechod. V tretej lavici stáli Laco a Miro Homolovci a začali spievať: „Ruženka, Ruženka, pod' si ku mne hopkat', kúpim ti čižmičky čo ti budú klopat'“. Keď pesničku dospievali čakali sme, čo z toho bude, ako pani učiteľka na to zareaguje. Na naše veľké prekvapenie, pani učiteľka sa tak rozosmiala, že jej od smiechu tiekli slzičky po tvári. Smiali sme sa aj my. Bol to naozaj pekný zážitok. Pani učiteľka zhodnotila celý spev takto: „všetci ste pekne spievali. Ale najkrajšia bola pesnička medzibrodská – Borovô, Borovô“. Takých milých a úsmevných zážitkov a prekvapení bolo viac. No je naozaj na čo spomínať. No najväčšie prekvapenie nás čakalo na konci školského roku. Bolo to, keď nám páni učiteľia oznámili, že sa otvára meštianska škola vo Svätom Ondreji a Medzibrodčania budú chodiť tam a nie do Lupče. A samozrejme, že peši či na bicykli, lebo vlaková stanica Brusno bola od školy vzdialená skoro toľko ako Medzibrod od Ondreja. Nuž, čo sa dalo robiť. Doba bola taká, aká bola - naozaj ťažká, ale spomienky na tie časy, dobré i zlé, nám zostali.

Marian Haviar

História medzibrodského futbalu

Telovýchovná jednota v Medzibrode rozvíjala viac druhov športov: futbal, volejbal, stolný tenis, basketbal, atletiku a ďalšie. Vo svojich spomienkach sa budem zaoberať futbalom, ako najmasovejším športom a jeho oživením v našej obci. Futbal sa stal základným kameňom pre zdarnú činnosť ostatných druhov športovej činnosti, o ktorej osobitný príspevok pripravuje RNDr. Florián Haviar.

Začiatky futbalu v Európe majú korene v Anglicku, kde už v roku 1862 vypracovali pravidlá, ktorými sa futbal riadi. Postupne sa táto hra dostala na pevninu, do Dánska, Holandska a ďalších krajín a medzinárodne sa hrala už na druhej olympiáde v r. 1900 konanej v Paríži. Jediným zápasom bol zápas Veľká Británia – Francúzsko.

A aké boli začiatky futbalu v Medzibrode? Ako futbalový priekopník sa prejavil MUDr. Rudolf Sokol – nielen ako výborný hráč, ale aj dobrý organizátor. Popri ňom musím spomenúť aj jeho brata JUDr. Karola Sokola, bratov Ervína, Vojtecha a Dezidera Bacúšanovcov, Rudolfa Huťku, Mikuláša Hrka, Emila Mikloša, Jána Šutáka, Jána a Ruda Vaníka, Bohdana Huťku a výborného brankára Ondreja Mikloša, ktorý mal prímenie „Maga“. Všetci títo chlapi, ako mladí študenti, väčšinou gymnazisti v Banskej Bystrici, mali na školách možnosť spoznať skutočný futbal na ozajstnom ihrisku.

U nás mohli hrať len po skosení mládeže na Zavrata na obecnej lúke alebo na erárnej lúke pri stanici pri Hrone, čo patrila horárovi Bacúšanovi. Aj keď títo spomínaní chlapi nemali vhodné podmienky pre futbal, ich talent, zanietenosť, vytrvalosť a nevšedný záujem im umožnili súperiť aj s družstvami z takých dedín, kde už mali založený futbalový klub a vybudované ihrisko, čo našim stále chýbalo. Ich súpermi boli chlapi z Ondreja, Jasenia, Dolnej Lehoty, Brezna, Lučatína, Lupče, Šalkovej, Majera a Harmanca. Pamätám sa na posledný zápas na lúke na Zavrata so Šalkovou v r. 1935, ktorý sme vyhrali 2:1, a všetky góly dali naši. Zápas rozhodoval Štefan Vaník, ktorého na rozhodcu vyškolil Rudo Sokol. Posledný preto, lebo už nasledujúci rok začali prípravy pre preloženie koryta Hrona, čo bolo potrebné pre prekládku železničnej trate v Sihotiach. V tom čase tiekol Hron v tesnej blízkosti terajšej budovy pre ubytovanie pastierov obecných býkov. Železničná trať viedla popri Hrone veľkým oblúkom a ten bolo treba vyrovnať. Nové koryto Hrona malo tiecť práve cez plochu ihriska na Zavrata a tak sme stratili aj tú poslednú možnosť hrať. Treba povedať, že v tom čase (na rozdiel od dneška), každý kus zeme, poľa, lúky nielen v dedine ale v celom chotári mal svojho majiteľa, ktorý si ho bránil zubami nechtami. Takže nájsť ako tak rovnú, dostatočne veľkú a nevyužitú plochu bolo nemožné.

No láska k futbalu a snaha hrať trvala v nás ďalej a preto sme po nedeliach hrávali kde sa dalo, kde bola ako-tak rovná plocha – na Lazoch, na Lopate (kde má chatu Igor Patrás), na Máčkovej a po kosbe aj na Požarine (pod Lamperovie chatou). No talentovaným hráčom to nestačilo a postupne hrali v susednom Ondreji, kde mali klub aj ihrisko už od r. 1934. Boli to hlavne bratia Sanitrovci – Cyril, Mikuláš, Vlado, Ondrej a Juraj, Jozef Konder a Ján Vaník. Starší hráči Emil Mikloš, Rudo a Jano Vaník, ktorí boli zamestnaní v Harmanci, hrávali za Ulmanku. K nim sa pridali aj brankár Maga.

No a ako to bolo so založením futbalového klubu a získaním pozemku pre ihrisko?

V roku 1939 po rozbití už „okýpteného“ Československa (Česko stratilo Sudety a južnú časť Moravy a Slovensko takmer 1/3 územia s takmer miliónom obyvateľov) z vôle Hitlera vznikol Protektorát Čechy a Morava a Slovenský štát. My, naivní futbaloví fanatici sme si mysleli, že aj pre náš futbal svitnú priaznivejšie podmienky. Po mestách a dedinách sa zakladali Hlinkove gardy. Pretože veliteľom HG bol horár Bratský, ponúkli sme mu, že celé futbalové mužstvo vstúpi do HG, ak nám dovoľí vybudovať ihrisko na lesnom pozemku pri Hrone vyše mosta. Najprv odmietol, ale s vidinou, že ako veliteľ by získal toľko mladých chlapcov do gardy prisľúbil, že pôjde na lesnú správu a na okresný výbor HG túto záležitosť prejednať. To aj urobil, ale tam mu oznámili, že do gardy nemôžu vstúpiť neplnoletí (vtedy 21-roční), že pôjdeme do Hlinkovej mládeže. Takže z ihriska a futbalového klubu zas nič nebolo a ďalej sme hrávali kde sa dalo.

Prišla 2. svet. vojna a všetko zabrzdila. Po jej skončení bolo približne na 3 mesiace zriadené ihrisko popri Hlavnej ceste (dnes na tom mieste stoja domy Štefanovie, Pavlovský, Vaník, Kapusta, Trník a Mikula). Zaslúžil sa o to hlavne Jožko Sokol. Po príchode nového horára, po odchode Bratského, bolo ihrisko zrušené.

Dorastenci v r. 1964. Horný rad zľava:

Milan Bacúlik, Ján Bonta, Jozef Fodor, Ján Kadlec, Stanislav Hrk, Ľubomír Filip, Jozef Fulajtár

Dolný rad zľava:

Bohuš Haviar, Dušan Hrubý, Milan Sanitra, Milan Šuták, Vladimír Sokol

Vojna spôsobila veľa morálnych ale aj materiálnych škôd. Bolo potrebné tieto škody napraviť a čím skôr oživiť národné hospodárstvo. Všetky zložky a organizácie sa svojim spôsobom zapojili do tejto práce. Aby táto činnosť bola zjednotená, boli utvorené akčné výbory, a to miestne, okresné a ústredný AV. Aj v Medzibrode to tak bolo. Členmi výboru sa stali predsedovia jednotlivých organizácií. Ja som bol tiež členom a to za organizáciu SVOJPOV (Sväz vojakov povstania). Na ustanovujúcej schôdzke AV som bol zvolený za tajomníka. No a tu bola možnosť snahu o založenie klubu a získanie miesta pre ihrisko, previesť na skutočnosť. Premýšľal som o spôsobe, ako toto uskutočniť. Uvedomil som si, že jednotliviec to sám nedokáže. Treba založiť organizáciu, t.j. futbalový klub a jeho výbor bude mať za úlohu získať vhodný pozemok pre ihrisko. Chlapi s týmto návrhom súhlasili. Požiadali sme našich hráčov pôsobiach v Ondreji,

aby sa vrátili a stali sa členmi nášho klubu, aby aj oni pomohli a pričínili sa o získanie ihriska. Najstarší z nich a aj najlepší hráč Cyro Sanitra sa vyhovárал, že najskôr treba ihrisko a potom zakladať klub, ale ako, to nám už nepovedal. Odmietli prestup, pretože v Ondreji už mali výhody, ktoré by u nás boli nemysliteľné. Čas ubiehal, až padlo rozhodnutie založiť klub aj bez hráčov hrajúcich za Ondrej. Stalo sa tak v predjarných mesiacoch roku 1950. Založili sme futbalový klub a zvolili výbor. Stal som sa predsedom, Floro Haviar tajomníkom, Jožko Maslík hospodárom a ďalší 4 členovia výboru.

Náhodou mi napadlo, že môj kolega z pracoviska externe pracuje aj na okresnom výbore národného frontu. Obrátil som sa na neho a objasnil mu plán ako dostať od obce vhodný pozemok pre naše ihrisko. On súhlasil. Priniesol mi tlačivo okresného výboru akčného frontu, na ktorý som napísal list adresovaný nášmu medzibrodskému výboru s doporučením, aby sa výbor pričínil na MNV o zveľadenie telovýchovnej činnosti mládeže, aby postavili telocvičňu alebo aspoň ihrisko, aby mládež bola zdatná, zvlášť pre činnosť brannej výchovy. Spomínaný kolega ešte obstaral podpis predsedu OV a poslal list predsedovi nášho akčného výboru. Po čase prišiel za mnou, ako za tajomníkom nášho AV Ondrej Hutka (otec Blanky Rybárovej a Lukáča Hutku) s uvedeným – mnou napísaným listom. Po dohode s predsedom MNV rozhodli, že máme dať návrh, ako problém ihriska riešiť, lebo

Muži v r. 1974. Horný rad zľava:

Mišo Jančiar, Peter Rajčok, Milan Šuták, Ján Hraško-Doriak, Dušan Šuták, Ondrej Smida, Dušan Hutka-Kapor

Dolný rad zľava:

Jozef Hutka-Króner, Stano Bireš, Jozef Sanitra, Ján Maslík, Slavo Vaník, Ján Gregor

telocvičňu nemôžu zabezpečiť.

Prvý krôčik sme teda urobili a začali sme hľadať vhodné miesto. Na súkromnom poli to nebolo možné. Do úvahy pripadali len obecné alebo urbárske pozemky. Po dlhšej debate sme sa rozhodli pre obecný pozemok v susedstve s močidlom (dnešné ihrisko). Počítali sme aj s jeho čiastočným odvodnením z boku od ulice Pri ihrisku a aj od Dúbravy. Dostali sme plochu 90x45 metrov, to znamenalo najmenšiu možnú. Pre začiatok sme boli spokojní, mohli sme hrať a prihlásiť sa do súťaže. Výbor MNV s týmto návrhom súhlasil. Poverili ma zaregistrovať na okresnom futbalovom zväze založenie klubu a prihlásiť nás do súťaže. OFZ nás síce zaregistroval ale do bežiackej súťaže nás zaradiť nemohol. Odporučili mi, že môžeme hrať mimo súťaž, pretože prihlásených bolo 11 mužstiev a jedno malo vždy voľno. To sme aj rea-

lizovali. Nevieam, s ktorými mužstvami sme hrali, ale na jeden zápas si pamätám presne. Hrali sme v Osrblí 18. júna 1950 a po návrate domov som sa dozvedel, že sa mi pred chvíľou narodila druhá dcéra Anna.

Ako som už uviedol, rozmery ihriska boli malé. Vedeli sme, že ho budeme musieť rozšíriť. V susedstve mala pozemok p. Šutáková, v tom čase pôrodná asistentka a vedľa nej svokor Vasila Zemana. Keďže ihrisko nebolo oplotené, odkopnutá lopta často skončila v obilí na susednom poli, ktoré sme potlačili. Pani Šutáková nebola konfliktná osoba, ale u svokrovcov sa Ďurkovi Huťkovi sťažovala na spôsobenú škodu. Na výbore sme o situácii vedeli. Navrhol som, aby sme jej cez žatvu obilie pokosili. Ďurko jej prisľúbil, že v lete už hrať nebudeme a ak chce, že jej škodu odčínime a obilie sme k jej spokojnosti pokosili. Teraz už išlo len o to, ako získať pre ihrisko aj tieto dva pozemky. Išiel som na MNV za predsedom Imrom Bobkom s požiadavkou vymeniť ich za nejaký iný obecný. Najvhodnejším bol pozemok pri chotárnej ceste (teraz cesta k elektrovodu). Bol väčší a úrodnejší ako ten pri ihrisku a súhlasil s tým aj Vasko Zeman. Zväčšené ihrisko sme provizórne upravili, postavili bránky (drevené žrde sme nabili do zeme) a mohla začať súťaž. Mali sme hrať už tretí zápas doma, keď ma v nedeľu skoro ráno prišiel zobudiť Jožko Maslík so správou, že bránky sú odpílené. Išli sme za Vazúlom, že prečo to urobil, keď na výbore s výmenou pozemkov súhlasil. Vyhovárал sa na svokra, že je to jeho robota, že to on s výmenou nesúhlasí. Až keď som mu pohrozil, že ak nesúhlasí s výmenou, obec pozemok vyvlastní bez náhrady, sme sa s úspechom dohodli. Jožko Maslík zorganizoval brigádu, chlapi išli odňať nové žrde a bránky znovu postavili, takže sa zápas mohol odohrať. Potom sme už bez problémov mohli ihrisko zveľadovať. Hra sa nám darila. Veď môcť hrať konečne doma na peknom ihrisku bola dostatočná vzpruha pre kvalitnú hru. Keď sme sa prebojovali do vyššej súťaže, podarilo sa nám zlanáriť späť aj odídencov z Ondreja a prebojovali sme sa až do druhej triedy. Hrávali sme s mestami ako Krupina, B. Štiavnica, Žiar nad Hronom, so Zvolenom B a Breznom. Mali sme aj výborný dorast, ktorý mal na dosah možnosť hrať celoslovenskú súťaž. Bol na 1. mieste v tabuľke pred posledným zápasom. Druhé miesto patrilo Ružomberku. Lákala nás takáto možnosť, ale uvedomovali sme si aj náklady na cestovné po celom Slovensku. Odkiaľ vziať na to financie? Dostali sme ponuku od Ružomberku. Ak posledný zápas u nás doma s nimi prehráme, dajú nám - nie peniaze, ale kompletnú výstroj pre celé mužstvo - kopačky, dresy, lopty. No a tak sa nám podarilo prehrať 0:1, hoci sme mali viac gólových šancí. Tu musím rozhodne vyzdvihnúť viac ako výbornú trénerskú prácu Ing. Dominika Haviara, ktorý vtedy propagoval WM systém.

Hrali sme úspešne, vyhrávali sme, získali sme veľa fanúšikov aj v staršej generácii. No žiaľbohu aj takých, ktorí preukázali nášmu futbalu „medvediu službu“. Na škodu veci pridali sa k nim aj niektorí funkcionári národného výboru. Začali tým, aby futbalový výbor odmenil hráčov po každom zápase nie jednou limonádou a pivom, ale veľkolepejšie. Keďže som vedel, že to smeruje k okázalej pijatike, bol som zásadne proti. Kampaň však pokračovala a na výročnej schôdzi bol za predsedu zvolený pán Mikula, prednosta železničnej stanice. Ja som mal byť podpredseda. Nielenže som to odmietol, ale vzdal som sa akejkolvek práce vo výbore s prehlásením, že sa nemienim podieľať na pochovaní futbalu, o ktorý som sa tak interestoval. No a stalo sa to, čo som „prorokoval“. Po zápasoch sa začalo popíjať, disciplína upadala,

Pokračovanie na ďalšej strane...

História medzibrodského futbalu

...dokončenie z predchádzajúcej strany

vyprechala „srdcová“ láska k futbalu a dostavil sa úpadok. Pokles morálky priniesol neúspech vo výsledkoch, viac prehíer ako výhier. Po ročnom pôsobení sa pán Mikula predsedníctva vzdal a nikto nechcel funkciu prevziať. Na výročnej schôdzi padol návrh, aby som prijal funkciu predsedu ja. S uvedenou požiadavkou prišiel za mnou domov Jožko Maslík. Moja odpoveď bola: „Kto zruinoval medzibrodský futbal, nech ho aj oživí. No ja to nebudem.“ To bol koniec mojej činnosti pre futbal, hoci členom som zostal naďalej. Nezanevrel som na futbal, na zápasy som chodieval a keď bolo treba, pomohol som. Hlavne neskôr, keď sa vedenia ujala mladšia generácia. Ohradenie plochy ihriska od priestoru pre divákov bolo urobené drevenými žrdami. Boli už staré a zlé, bolo ich treba vymeniť a nahradiť trvavejším materiálom. Zabezpečil som ohradenie kovovými rúrami, čo urobili zamestnanci Stavomontáží. Osadenie nosných rúr do betónu brigádnicke vykonali športovci, za čo dostali ešte 1000 korún ako mzdu za prácu.

Na záver môjho spomínania chcem poďakovať všetkým horlivým nadšencom za ich obetavosť pre futbal. V prvom rade tým, ktorí sa pričínili o oživenie futbalu a jeho znovuzrodenie založením futbalového klubu a obstaraním ihriska. Zo zakladajúcich členov to boli hlavne Jožko Maslík, Laco (Ondro) Pipich,

Florián Haviar (a samozrejme Bartolomej Hraško - pozn. redakcie). Zo všetkých skvelých futbalistov, ktorí hrali už aj pred zaradením do súťaže musím spomenúť obrancov Vila Padúcha a Tóna Oboňu, výborných brankárov: Karola Prašovského, Mina Oborčoka, Vladu Lampera, Lojza Veltschmida a Jana Kadleca, po návrate z Ondreja hráčov - bratov Sanitrovcov, Jana Vaníka a Jožka Huťu. Zo silného dorastu – hlavne z ročníkov 1933, 1934, 1935 prestúpili do prvého mužstva Mino Huťka, Moravčík, Ondro Rybár, Jaro Majer, Karol Samuelčík, Fabo Haviar, Ďurko Sanitra, Jaro Sokol a výborne dopĺňali starších hráčov. Nech mi odpustia tí, ktorých som nespomenul. Je ich mnoho. Či už to boli organizátori, tréneri, hráči a skalní fanúšikovia, všetkým patrí srdečná vďaka.

Činnosť nášho medzibrodského futbalu sledujem stále. Teším sa z jeho súčasných výsledkov, ktoré publikuje náš Rakárik a želám mu aj pre budúcnosť všetko dobré.

Bartolomej Hraško, -ks-

P.S. Milí čitatelia, ak ste sa v tomto článku dočítali aj o vašich otcoch, starých otcoch alebo bratoch a máte doma staré fotografie svedčiacie o ich futbalovej minulosti, podelte sa o ne s nami a prineste ich prosím na OÚ. Ďakujeme

Financie na voľnočasové aktivity budú pod kontrolou

Aj vďaka novému spôsobu financovania záujmovej činnosti môžu samosprávy vykonávať kontrolu nakladania s vlastnými prostriedkami, ako aj reálnu kontrolu počtov detí vykazovaných centrami voľného času, čo dovtedy nebolo možné.

Už v prvom štvrťroku tohto roka obce a mestá na regionálnych združeniach ZMOS avizovali, že pretrvávajú pokusy niektorých CVČ i naďalej podvádzať pri realizovaní voľnočasových aktivít detí vykazovaním tzv. „čiernych duší“, čím sa odčerpávajú finančné prostriedky z vlastných zdrojov obce na iné účely pre majiteľov a zriaďovateľov CVČ.

Združenie miest a obcí Slovenska v minulosti dlhodobo poukazovalo na zneužívanie finančných prostriedkov určených na voľnočasové aktivity detí niektorými centrami voľného času. Nový systém financovania záujmovej činnosti, a teda aj centier voľného času, účinný od 1. januára 2013 umožňuje obciam a mestám nielen priamo financovať

rôzne voľnočasové aktivity detí, ale mal by zabrániť aj plytvaniu a zneužívaniu verejných zdrojov umožnením kontroly ich reálneho použitia.

Ako sa ukazuje, bol to správny krok.

„I napriek tomu, že samosprávy bojujú o každé euro, chceme podporovať rozvoj záujmovej činnosti našich detí. Budeme však trvať na tom, aby dotácie na konkrétnu záujmovú činnosť konkrétnych detí dostali subjekty, ktoré sa skutočne venujú deťom. Využijeme všetky kontrolné mechanizmy na to, aby boli účelne využité a zabránilo sa podvádžaniu,“ povedal predseda ZMOS Jozef Dvonč.

V prípade zistenia protiprávneho konania v súvislosti so zneužívaním týchto prostriedkov budeme postupovať naše zistenia orgánom činným v trestnom konaní.

**Mgr. Marta Bujňáková, hovorkyňa
ZDRUŽENIE MIEST A OBCÍ SLOVENSKA**

Čo je Sokol?

Sokol je národné vlastenecké hnutie pre udržiavanie a zveľaďovanie zdravia, telesnej zdatnosti a vôľovomorálnych hodnôt.

Pridržiava sa týchto zásad:

1. Vlastenectvo je vyjadrením vzájomného vzťahu uvedomelých občanov národa k takej činnosti, ktorá pomáha celému národu v jeho spoločných snahách. Opiera sa o každého člena vedomého si spolupatričnosti k vlastnému národnému spoločenstvu. Čím bude každý jednotliviec uvedomejší, zdatnejší a silnejší, tým zocelenejší bude celý národ.

Vlastenectvo je ušľachtilé priznanie sa ku svojim bez toho, aby sa činnosť v záujme vlastného národa nepriaznivo prejavovala voči iným. Tolerancia humanita a demokratický vzťah má sa u vlastenca prenášať na všetkých ľudí, nech sú príslušníkmi ktorejkoľvek inej národnosti.

Vlastenectvo neznamená uzavretosť voči komukoľvek inému, naopak, vyžaduje si humanistické včlenenie sa do všetkého, čo je v našom okolí a prostredí dobré. Vyžaduje si úzku spoluprácu a vzájomné obohacovanie o nové a pokrokové.

2. Bratstvo vyjadruje snahu po najbližšom vzťahu ku všetkým príslušníkom Sokola. Má sa ním prejavovať láska a spojitosť v najkrajšom zmysle slova. Členovia Sokola sa oslovujú bratmi a vzájomne si tykajú. Podobne ženy sa oslovujú ako sestry a tiež si tykajú. Ale muži a ženy, aj keď sa oslovujú bratmi a sestrami, si ako príslušníci Sokola netykajú.

Bratský a sesterský vzťah sa prejavuje vo vzájomnej pomoci, podpore, v chápaní spoločných vecí tak, ako sa chápu v rodinnom vzťahu. Všetky spoločné podujatia nesú sa v znamení tohto úzkeho, demokratického a humanitného napojenia. Bratský vzťah a oslovenie opierajú sa historicky o tradície z obdobia spoločných snáh vyjadrených v Memorande slovenského

národa a založenia Matice slovenskej, kde sa vzájomne oslovovali bratmi. Táto tradícia má pevné korene. Preniesla sa aj do bojových skupín v našich légiách a udomácnila sa ja v skupinách, najmä dobrovoľníckych, počas Slovenského národného povstania.

3. Mravnosť je typickým znakom každého člena širokej sokolskej rodiny. Všetky atribúty v predstave človeka ušľachtilého a mravného charakterizujú každého príslušníka Sokola. Od najmladších rokov je každý vychovávaný ku všetkým znakom mravného a charakterného človeka. Preto sa vždy a za každých okolností všetky činy musia podriaďovať etickým zásadám. Pravdivosť, čestnosť, pevná vôľa, priamosť sa musia vždy a za každých okolností hodnotiť ako základ pre všetku činnosť sokolských príslušníkov.

4. Pokrokovosť. Sokol je organizácia, ktorá je založená na princípe napredovania. Nezaostať vo vývine ani na okamih. Ak sa čo len nakrátko zastane, to je proti sokolským zásadám. Vždy treba ísť cestou pokroku, vždy vpred. Podobne ako to hlásal Ľudovít Štúr. Za novým, zlepšeným, pokrokovým. Každé ustrnutie je chybné. Len snaha o nové, lepšie dokonalejšie je znakom sokolskej činnosti.

Ciele sokolovania sú vyjadrené už v základnom určení sokolskej organizácie. Vrcholnou snahou je vypestovať ľudí zdravých, zdatných, čestných a činných. Grécka kalokagathia, čiže harmonická vyrovnanosť telesnej a duševnej vyspelosti je vrcholným cieľom.

Sokol má byť človek na výške telesnej i duševnej. Človek vyrovnaný, po každej stránke pekný a ušľachtilý. Všestrannosť je požiadavka zo stránky duševnej aj telesnej.

Sloboda je podmienkou všetkej sokolskej činnosti; sloboda pohybu, konania, sloboda prejavu, zmýšľania, sloboda rozhodovania, sloboda pre všetkých, najmä pre

národ ako celok. Len v slobode je zaručená plná sokolská činnosť. V čase uhorskej neslobody bola akákoľvek činnosť Sokola zakázaná. Aj v posledných desaťročiach bolo tomu tak. Za Slovenského štátu aj za komunistického útlaku. Ale keď sa národ oslobodil (v roku 1918, 1945, 1968, 1990) činnosť Sokola oživa a vzmáha sa.

Prostriedky, ktorými sa dosahujú stanovené ciele sú v Sokole viazané na pravidelné cvičenia, vždy spojené s výchovnými cieľmi.

Pomocou telesných cvičení sa dá vypestovať človek všestranne zdatný, pevný, ktorý zdolá všetky prekážky. Dokáže prekonať všetky úskalia pri akejkoľvek činnosti. Vydrží námahu aj únavu preto, že je na ňu v cvičeniach pripravovaný. Pevne ide za stanovenými cieľmi, lebo má častým cvičením vypestovanou vôľou, ktorá mu pomôže vytrvať v snažení, aby ich dosiahol.

V pravidelnom, zámerne vedenom cvičení naučí sa poznávať dobré výsledky tejto činnosti. Pozoruje ich sám na sebe. Toto konkrétne poznávanie a uvedomovanie si celého procesu výcviku a výchovy stáva sa podkladom a vierou vo všetkom, čím sa sám pričiňuje o dosahovanie výsledkov. Tu je jadro názvu od ušľachtilého vtáka, ktorý od najstarších čias bol symbolom výcviku, snaženia, dômyselnosti, mimoriadnej obratnosti a udatnosti, ale aj disciplíny. V slovenských bájach, spevoch a oslavách bol sokol symbolom, často až vysnívaným snom.

www.sokolnaslovensku.sk

Ťažká reorganizačná sezóna

Po uplynulých úspešných sezónach, kedy naši hráči skončili na 2. a 3. mieste, čaká futbalové súťaže v ročníku 2013/2014 očakávaná reorganizácia, ktorá bude mať za následok tuhý boj o záchranu pre väčšinu družstiev. Počet vypadávajúcich družstiev sa bude odvíjať od vyšších súťaží, ale pre istotu záchranu je potrebné skončiť vo vrchnej polovici tabuľky.

Na základe dosahovaných výsledkov v minulosti a posilnenia kádra na všetkých postoch (brankár Petrík, obranca Klinec, záložník Selecký, návrat útočníka Miroslava Haviara) sa očakávalo, že aj napriek zraneniu 2 hráčov na konci minulého ročníka (Martin Rajčok, Miroslav Huťka) naše družstvo potvrdí svoje kvality a bude okupovať horné priečky tabuľky. Úvod sezóny z pohľadu zranení a zdravotného stavu kádra však bol ako zo zlého sna a postupne vypadávali zo zostavy jeden hráč za druhým. Bolo to citeľnejšie o to viac,

že to neboli krátkodobé výpadky a týkalo sa to kľúčových hráčov. Kríza vyvrcholila v domácom stretnutí proti Dudinciam (2:3), keď chýbalo až 8 hráčov a to sa určite prejavilo na fakte, že napriek územnej prevahe a množstvu gólových šanci naši chlapci tento zápas nezvládli a ukončili obdivuhodnú sériu 17 víťazných zápasov na vlastnom trávniku. Našťastie v nasledujúcom zápase to dokázali napraviť a stratené body získali naspäť po heroickom výkone na horúcom trávniku v Čiernom Balogu. Treba len dúfať, že ďalšie svalové zranenie Miroslava Haviara hneď v úvodnom zápase po vyliečení nebude vážne a tentoraz nebude tak dlho pauzovať. Najmä jesenná časť súťaže bude vplyvom zdravotných problémov veľmi náročná a určite naši chlapci potrebujú, aby v týchto ťažkých chvíľach ostali fanúšikovia s nimi a dokázali ich podporiť aj keď výsledky a hra nebudú presne zod-

povedať ich predstavám. Dôležité je takisto, aby sa správali slušne a neprinášali klubu zbytočne viac problémov.

Po niekoľkoročnej prestávke sa v tomto ročníku predstavuje aj naše dorastenecké družstvo, ktoré je doplnené o niekoľkých hráčov z Brusna a Nemeckej. Aj keď v tejto kategórii nie sú výsledky až také dôležité, určite výhry dodávajú chlapcom viac sebavedomia a chuti do ďalších zápasov. V doterajšom priebehu dokázali odohrať s každým súperom minimálne vyrovnané zápasy a získali takisto ako A družstvo zatiaľ 6 bodov. Zaujímavé je, že obidvom našim družstvám sa podarilo bodovať tie isté víkendy. Žiaci sú na hosťovaní v Brusne a zveľaďujú svoje schopnosti v 2. lige. Družstvo prípravky zatiaľ neabsolvovalo žiadne turnaje. Kompletne tabuľky a program našich družstiev nájdete na www.ssfz.sk.

-ihu-

1.	Repište	5	4	0	1	8:2	12
2.	Šalková	5	3	1	1	13:2	10
3.	Hriňová	5	3	1	1	7:4	10
4.	Sl. Ľupča	5	3	1	1	10:10	10
5.	Krupina	5	3	0	2	7:3	9
6.	Pliešovce	5	2	2	1	9:6	8
7.	Jakub	5	2	1	2	9:8	7
8.	Hrochoť	5	2	0	3	11:12	6
9.	Medzibrod	5	2	0	3	8:11	6
10.	Podlavice	5	2	0	3	6:10	6
11.	Sásová	5	1	2	2	8:8	5
12.	Priečhod	5	1	1	3	3:8	4
13.	Čierny Balog	5	1	1	3	3:9	4
14.	Dudince	5	1	0	4	4:13	3

RAKÁRIK štvrťročník o dianí v Medzibrodě 2/2013. *Vychádza s príspevím Ministerstva školstva SR.*

Vydáva a distribuuje zadarmo do všetkých domácností obec Medzibrod. **Tlač:** Tlačiareň D&M Slovenská Ľupča

Šéfredaktor: Bc. Tomáš Pohorelec

Redakcia: Andrea Bellušová, Ján Debnár, Ing. Silvia Tešínska, Katarína Sálišová, Ing. Ivan Huťka,

Príloha Okienko malého Rakárika: Mgr. Ivana Sumráková, Mgr. Miriam Kabáčová

Grafické spracovanie: -tomp-

Neprešlo jazykovou úpravou.

Sídlo redakcie je na obecnom úrade.

e-mail: rakarik@atlas.sk